Upute za doktorande[1]

Vođenje Studija

Operativno, studij vode voditelj i koordinator studija. Sve odluke vezane uz provedbu upisa, izvođenje nastave, promjene u programu studija, studentske molbe, evaluaciju nastave, eventualne žalbe i sl. prvo se raspravljaju unutar Povjerenstva za vođenje doktorskog studija sociologije, kojeg čine voditelj, zamjenik voditelja i koordinator studija te jedan predstavnik doktoranada, a potom na sjednici Vijeća Odsjeka za sociologiju. Polaznici doktorskog studija biraju predstavnika u Povjerenstvu za vođenje doktorskog studija sociologije s mandatom od dvije godine.

Trajanje studiranja

Vrijeme studiranja otpočinje datumom upisa (t), odnosno nakon što je upis kandidata potvrđen na sjednici Vijeća specijalističkih i doktorskih studija, pri čemu t+12 mjeseci označava kraj prve studijske godine, t+24 mjeseci kraj druge, a t+36 kraj treće godine studija. Upis više godine studija odvija se na prijelazu iz 9. u 10. mjesec za doktorande čija je godina studija usklađena s akademskom godinom, dok se za ostale doktorande upis više godine odvija 12 mjeseci nakon datuma upisa studija.

Administrativno praćenje doktoranada od strane Odjela za doktorske i specijalističke studije na Filozofskom fakultetu vezuje se uz regularnu akademsku godinu, što je uobičajena i propisana praksa na Sveučilištu u Zagrebu.

Doktorand ima pravo završiti studij pod uvjetima pod kojima ga je upisao u dvostruko dužem roku od redovitog trajanja studija. U navedeno razdoblje ne uračunava se vrijeme mirovanja obaveza iz opravdanog razloga (vrijeme trudnoće, rodiljni, roditeljski ili posvojiteljski dopust, duža bolest, ostali obrazloženi i opravdani slučajevi).

Molba za odobrenje mirovanja studijskih obaveza i molba za odobrenje nastavka studiranja nakon mirovanja studijskih obaveza podnosi se Povjerenstvu za vođenje doktorskog studija sociologije, a potvrđuje se na sjednici Vijeća Odsjeka za sociologiju. Molba se šalje putem Ureda za urudžbene poslove (urudzbeni@m.ffzg.hr). Mirovanje studijskih obaveza traje godinu dana. Tijekom mirovanja doktorand može izvršavati sve obaveze predviđene individualnim planom aktivnosti (IPA) – osim izlaganja i sudjelovanja na doktorskom kolokviju te obrane nacrta doktorskog rada. Tijekom mirovanja nije moguće upisivati nove nastavne aktivnosti.

[1] Riječi i pojmovni sklopovi koji se koriste u natječaju, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose se na jednak način za muške, ženske i rodno nenormativne osobe.

Program Doktorskog studija sociologije

Studij je organiziran po godinama, a ne semestrima. Nema obaveznih radionica i kolegija, već doktorandi sami biraju nastavne sadržaje.

Unutar prvog mjeseca nakon upisa godine doktorand će u suradnji s mentorom izraditi *individualni plan aktivnosti (IPA)* koji obuhvaća nastavne i izvannastavne aktivnosti za narednu godinu. Nakon službenog prihvaćanja (što je u nadležnosti Povjerenstva za vođenje doktorskog studija sociologije), dokument će biti moguće mijenjati kad god to bude potrebno i opravdano. Takva je fleksibilnost nužna s obzirom na djelomično nepredvidivu dinamiku projektnih aktivnosti, povremene promjene u istraživačkim naglascima te naknadno uočene mogućnosti sudjelovanja na znanstvenim skupovima i/ili međunarodnim ljetnim radionicama. Individualni plan aktivnosti tiskani je administrativni dokument koji supotpisuju (1) doktorand, (2) mentor ili studijski savjetnik te (3) voditelj studija ili zamjenik voditelja studija. Ispunjeni i potpisani individualni plan aktivnosti uvjet je za završetak godine, odnosno upis naredne godine. Uz individualni plan aktivnosti za završenu godinu predaje se i plan za narednu godinu studija, ako se upisuje godina za godinom. Elektroničku evidenciju svih aktivnosti (uključujući i ažuriranje ISVU sustava) vodi koordinator studija. Uputno je tijekom godine javljati koordinatoru kada je neka aktivnost izvršena, ali nužno je poslati koordinatoru ispunjeni i potpisani individualni plan aktivnosti uoči završetka godine, odnosno upisa sljedeće godine. Preostalu potrebnu upisnu dokumentaciju i procedure određuje Odjel za doktorske i specijalističke studije.

Mentor doktorskog rada formalno se potvrđuje prihvaćanjem nacrta doktorskog rada. Ako doktorand pri upisu još nema mentora, ulogu mentora preuzima **studijski savjetnik**. Pri upisu na doktorski studij, Povjerenstvo za vođenje doktorskog studija sociologije dodjeljuje doktorandu studijskoga savjetnika koji mu pomaže u studiju, prati njegov rad i postignuća te zajedno s njime izrađuje individualni plan aktivnosti. Studijski savjetnik obavlja prethodne zadaće do imenovanja mentora. Studijski savjetnik može biti osoba koja prijavom nacrta doktorskog rada formalno postaje mentorom.

Opterećenje u doktorskom studiju izraženo je ECTS bodovima. Tijekom studija doktorand treba ostvariti (minimalno) 180 ECTS bodova. Od toga 54 boda treba ostvariti savladavanjem nastavnih sadržaja (radionica i kolegija), a ostatak radom s mentorom, samostalnim istraživačkim radom te akademskim aktivnostima i postignućima izvan studija. Sljedeća tablica prikazuje strukturu bodova na doktorskom studiju.

Struktura ECTS bodova i hodogram, prema godini studija*

1. GODINA	ECTS
Nastava	27
Rad s mentorom/studijskom savjetnikom	10
Doktorski kolokvij** – izlaganje	6
Doktorski kolokvij** – sudjelovanje	1
Gostujuće predavanje*** – sudjelovanje	1
Izrada preglednog seminarskog rada u području teme doktorskog rada	12
Akademske aktivnosti i postignuća izvan studija	3
UKUPNO BODOVA	*60*
2. GODINA	
Nastava	27
Rad s mentorom/studijskom savjetnikom	10
Doktorski kolokvij** – izlaganje	6
Doktorski kolokvij** – sudjelovanje	1
Izrada seminarskog rada o metodološkim pristupima temi doktorskog rada	8
Izrada i obrana nacrta doktorskoga rada (obrazac DR.01)****	5
Akademske aktivnosti i postignuća izvan studija	3
UKUPNO BODOVA	*60*
3. GODINA	
Rad na doktorskom istraživanju	22
Pisanje doktorskog rada	22
Rad s mentorom	10
Akademske aktivnosti i postignuća izvan studija	6
UKUPNO BODOVA	*60*

* Minimalni broj ECTS bodova potrebnih za upis sljedeće godine je 50.

** U prvoj i drugoj godini studija predviđena su dva doktorska kolokvija po godini.

*** Broj gostujućih predavanja ovisit će o dinamici domaće i međunarodne sociološke produkcije relevantne za polaznike doktorskog studija.

**** Predviđenih 5 ECTS bodova realizira se nakon što je na Vijeću specijalističkih i doktorskih studija prihvaćena ocjena nacrta doktorskoga rada (obrazac DR.02).

Prema hodogramu studija, doktorand bi u suradnji s mentorom/studijskim savjetnikom trebao formalno prijaviti nacrt doktorskoga rada (DR.01 obrazac) najkasnije do kraja druge godine. Treću godinu nije moguće upisati bez prijave nacrta doktorskog rada.

Uz nastavne sadržaje, program uključuje i **doktorski kolokvij**, koji se održava dva puta godišnje. Doktorandi su dužni održati jedno izlaganje godišnje. U jednom terminu kolokvija doktorand može održati samo jedno izlaganje. Sudjelovanjem u kolokviju doktorand ostvaruje 1 ECTS bod, a sudjelovanjem i izlaganjem u kolokviju ostvaruje 6 ECTS boda. U trećoj studijskoj godini predviđeno je jedno izlaganje, ali se izlaganjem ne ostvaraju dodatni bodovi. Na doktorskom kolokviju doktorandi izlažu rezultate napretka u izradi doktorskog rada (npr. pregled teorija i istraživanja u području doktorske teme, konceptualizaciju i istraživački dizajn vlastitog istraživanja, prikaz problema vezanih uz prikupljanje, analizu i interpretaciju

podataka) te ih potom diskutiraju s drugim doktorandima i članovima povjerenstva. Ciljevi doktorskog kolokvija su sljedeći: (a) omogućiti kontinuiranu pomoć doktorandima pri razradi ideje za doktorski rad; (b) omogućiti polaznicima međusobno umrežavanje i razmjenu iskustava; (c) omogućiti praćenje napretka doktoranada tijekom prvih dviju godina. Izlaganje na doktorskom kolokviju uključuje kratki opis načina na koji predviđeni sadržaj doprinosi izradi doktorskog rada ili stjecanju vještina za izradu doktorskog rada. Izuzev prvog izlaganja, svako sljedeće izlaganje također sadrži kratki opis načina na koji se predviđeni sadržaj nadovezuje na prethodno izlaganje te usmjerava buduće izlaganje. Osim svih doktoranada, u radu doktorskog kolokvija sudjeluje troročlano Povjerenstvo (s minimalno jednim članom iz Povjerenstva za vođenje doktorskog studija) te zainteresirani mentori/studijski savjetnici.

U prvoj je godini predviđena izrada preglednog **seminarskog rada** koji obuhvaća pregled relevantnih teorija i/ili dosadašnjih istraživanja iz područja teme doktorskog rada. Seminarskim radom u drugoj godini obrađuju se metodološki aspekti budućeg doktorskog istraživanja. Svrha ovih seminara je priprema i razrada sadržaja koji se kasnije mogu iskoristiti u samom radu. Iako nije nužno, preporučljivo je da izlaganja u prva dva doktorska kolokvija slijede sadržaj seminarskih radova. Propozicije za uređivanje i strukturiranje seminarskih radova navedene su niže u uputama. Studijski savjetnici ili mentori određuju rok za predaju seminarskih radova te ih pregledavaju i ovjeravaju.

Cilj **gostujućih predavanja** jest upoznati doktorande s najnovijim sociološkim teorijama, prijeporima i metodološkim pristupima te im omogućiti izravnu raspravu s istaknutim društvenim znanstvenicima. Sudjelovanje na gostujućem predavanju je obavezno.

Tijekom studija doktorandi su dužni prisustvovati barem jednoj obrani nacrta doktorskog rada i barem jednoj obrani doktorskog rada.

Sudjelovanje doktoranada u izvođenju nastave na prijediplomskoj ili diplomskoj razini također može donijeti ECTS bodove, no takve je slučajeve potrebno najaviti Povjerenstvu za vođenje doktorskog studija sociologije, koje će razmotriti prijedlog te, ukoliko ga prihvati, odrediti određeni broj ECTS bodova koje kandidat može ostvariti sudjelovanjem u toj nastavi.

Kada je riječ o bodovima koje doktorandi mogu ostvariti izvan studija, primarno se nagrađuju znanstvena postignuća (znanstveni radovi, konferencijska izlaganja, pohađanje akreditiranih međunarodnih radionica), pri čemu broj bodova odgovara težini ili značajnosti postignuća. Višak bodova moguće je prebacivati iz godine u godinu. Nužno je da u tri godine suma ostvarenih bodova iznosi minimalno 12 ECTS bodova. Sljedeća tablica donosi prikaz bodovanja izvannastavnih aktivnosti i postignuća.

Bodovi vezani uz izvannastavne aktivnosti i postignuća

AKTIVNOST / POSTIGNUĆE*	ECTS BODOVI
(1) Pohađanje metodološke radionice ili škole	Boduje se isključivo ako je radionica akreditirana; dodjeljuje se broj bodova koliko je propisano akreditacijom radionice**
(2) Izlaganje rada na domaćoj ili regionalnoj znanstvenoj konferenciji	Boduju se isključivo konferencije čiji je organizator akademska ili znanstvena institucija, odnosno profesionalno udruženje; poster izlaganje = 1 bod, usmeno izlaganje = 2 boda
(3) Izlaganje rada na inozemnoj znanstvenoj konferenciji	Boduju se isključivo izlaganja na engleskom jeziku i to na inozemnim konferencijama čiji je organizator međunarodno prepoznata akademska ili znanstvena institucija, odnosno profesionalno udruženje; poster = 1 bod, usmeno izlaganje = 3 boda
(4) Objavljeni izvorni ili pregledni znanstveni rad u domaćem ili regionalnom znanstvenom časopisu	Jedini ili prvi autor/ica = 4 boda; koautorstvo = 3 boda
(6) Objavljeni znanstveni rad u međunarodnom znanstvenom časopisu bez čimbenika odjeka***	Jedini ili prvi autor = 4 boda; koautorstvo = 3 boda
(7) Obavljeni znanstveni rad u međunarodnom znanstvenom časopisu s čimbenikom odjeka	Jedini ili prvi autor = 7 bodova; koautorstvo = 4 boda
(8) Poglavlje u domaćem ili regionalnom zborniku****	Jedini ili prvi autor = 3 boda; koautorstvo = 2 boda
(9) Poglavlje u inozemnom zborniku uglednog izdavača	Jedini ili prvi autor = 5 bodova; koautorstvo = 3 boda
(10) Objavljena recenzija knjige	1 bod

* Tijekom prve dvije godine, moguće je zatražiti priznavanje ECTS bodova za maksimalno tri rada.
** Ako radionica ili škola nije akreditirana, doktorandi trebaju zatražiti priznavanje ECTS putem molbe koje šalju Povjerenstvu za vođenje doktorskog studija sociologije.
*** Objavljeni rad u tzv. predatorskom časopisu se ne boduje.
**** Osim ako nisu podvrgnuti uobičajenom recenzentskom postupku, radove u zbornicima koje objavljuje organizator konferencije ne bodujemo.

Tijekom akademske godine održat će se dva **doktorska seminara** koje organizira Povjerenstvo za vođenje doktorskog studija sociologije. Riječ je o grupnoj diskusiji neformalnog karaktera u kojoj sudjeluju doktorandi sa svih godina studija. Tema diskusije vezana je uz znanstveni rad koji predlažu doktorandi ili Povjerenstvo za vođenje doktorskog studija sociologije. Doktorandi koji su voljni izložiti predloženi rad mogu ostvariti jedan ECTS bod. Sudjelovanje u doktorskim seminarima je obavezno.

Nastava na doktorskom studiju organizirana je na sljedeći način (vidi sljedeću tablicu):

Moduli. Svi nastavni sadržaji razdijeljeni su u tri modula: (1) Akademske vještine, (2) Metodološko-statističke vještine, koje se dijele na kvalitativne i kvantitativne pristupe te (3) Konceptualno-analitički sadržaji.

Predmeti. U drugom i trećem modulu, specifični sadržaji (kolegiji i radionice) su raspoređeni u dva predmeta. U drugom modulu to su Kvalitativni (osam radionica) i Kvantitativni pristupi (14 radionica), a u trećem modulu Društveni fenomeni i sociološka analiza I te Društveni fenomeni i sociološka analiza II, koji sadrže četiri odnosno pet kolegija.

Kolegiji. Bave se društveno relevantnim suvremenim fenomenima ili problemima te upoznaju doktorande s postojećim teorijskim i empirijskim pristupima tim fenomenima/problemima, s osobitim naglaskom na analizu konceptualnih i metodoloških prijepora. Za razliku od predmeta, kolegiji se povremeno mijenjaju u skladu s društvenim promjenama te novim naglascima u međunarodnoj sociološkoj praksi.

Radionice. Čine prvi i drugi modul (ukupno 28 radionica). Riječ je o praktičnoj nastavi u kojoj doktorandi uz sustavno vođenje ovladavaju novim akademskim ili metodološko-statističkim vještinama. Radionice se povremeno mijenjaju, ovisno o potrebama studenata te raspoloživosti voditelja specifičnih radionica.

Premda program ne predviđa obavezne nastavne sadržaje (omogućujući tako doktorandima da nastavu oblikuju prema svojim i projektnim potrebama), u prvoj i drugoj godini studija doktorandi su dužni ostvariti 54 ECTS boda savladavanjem nastavnih sadržaja (radionica i kolegija). U obje godine, odabirom radionica i kolegija valja zadovoljiti sljedeća dva kriterija:

1) odabrati minimalno tri radionice iz modula Akademske vještine,
2) odabrati minimalno dva kolegija iz modula Konceptualno analitički sadržaji.

Izvršavanje nastavnih aktivnosti predviđenih individualnim planom aktivnosti (npr. određena radionica) može se prenijeti u sljedeću godinu studija. U tom slučaju, u individualni plan aktivnosti valja iznova upisati aktivnost koja se prenosi uz naznaku da je riječ o aktivnosti iz prethodne godine. ECTS bodovi prenesene aktivnosti pribrajaju se godini u okviru koje je aktivnosti izvršena.

Struktura nastavnih sadržaja*

Modul	Predmet	Radionica (R), kolegij (K), [ECTS]
Akademske vještine		1. Znanstvena komunikacija 1 (R) [5] 2. Znanstvena komunikacija 2 (R) [5] 3. Sustavno pretraživanje literature (R) [5] 4. Recenziranje znanstvenih radova (R) [5] 5. Znanstvenoistraživačka etika (R) [5]
Metodološko-statističke vještine	Kvalitativni pristupi	6. Kvalitativna analiza sadržaja (R) [5] 7. Osnove tematske analize (R) [5] 8. Kritička analiza diskursa (R) [5] 9. Biografsko narativno interpretativna metoda intervjuiranja (R) [5] 10. Utemeljena teorija (*Grounded Theory*) (R) [5] 11. Računalno potpomognuta analiza kvalitativnih podataka 1 (R) [5] 12. Računalno potpomognuta analiza kvalitativnih podataka 2 (R) [6] 13. Mješovita metodologija (R) [5]
	Kvantitativni pristupi	14. Ordinalna logistička regresija (R) [5] 15. Binarna logistička regresija (R) [5] 16. Osnove moderacije i medijacije (R) [5] 17. Analiza ugniježđenih podataka (R) [5] 18. Napredno višerazinsko regresijsko modeliranje (R) [6] 19. Analiza latentnih klasa i profila (R) [5] 20. Strukturalno modeliranje 1 (R) [5] 21. Strukturalno modeliranje 2 (R) [6] 22. Uvod u probabilističko uzorkovanje (R)** [5] 23. Procedure i postupci u probabilističkom uzorkovanju (R) [6] 24. Uvod u nadzirano strojno učenje (R)** [5] 25. Uvod u mrežnu analizu I (R)** [5] 26. Uvod u mrežnu analizu II (R)** [6]
Konceptualno-analitičke vještine	Suvremeni fenomeni i sociološka analiza I	27. Suvremeni populizam (K) [6] 28. Islamofobija (K) [5] 29. Inovacijska kultura (K) [5] 30. Treći sektor u Hrvatskoj (K) [5]
	Suvremeni fenomeni i sociološka analiza II	31. Sigurnosne studije: teorijski i metodološki pristupi (K) [5] 32. Religije i nacionalizam (K) [6] 33. Društvo i okoliš (K) [5] 34. Migracije – procesi i politike (K) [5] 35. Komparativna multinacionalna istraživanja (R) [5]

*Radionice (R) i kolegiji (K) nose 5 ili 6 ECTS bodova, ovisno o opterećenju studenata.

** Radionice koje u naslovu imaju riječ „Uvod“ odnose se na složene statističko-metodološke analize i pristupe za koje nije realno očekivati da će biti u potpunosti obrađeni tijekom nastave, djelomično i zbog toga što se doktorandi s tim istraživačkim tehnikama susreću po prvi put (ne obrađuju se na prethodnim studijskim razinama).

Dodatne napomene

Nastava, doktorski kolokviji i doktorski seminari održavaju se petkom popodne i subotom u prostorijama Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Izuzetak su online radionice/kolegiji koje izvode inozemni suradnici/ice (S. Letina, S. Jakelić, T. Kohut i V. Baćak).

Prema Pravilniku o poslijediplomskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, prije obrane doktorskog rada kandidat mora objaviti znanstveni rad iz područja teme doktorskog rada, kojeg je jedini ili prvi autor.

Propozicije za uređivanje i strukturiranje seminarskih radova

1) Seminarski rad slijedi strukturu preglednog znanstvenog rada
2) Opseg rada je minimalno 5.000, a maksimalno 7.000 riječi s popisom literature, ali bez sažetaka na hrvatskom i engleskom jeziku
3) Za pregledni seminarski rad iz područja teme doktorskog rada očekuje se korištenje minimalno 20 izvora (znanstvenih radova ili znanstvenih monografija).
4) Sažetak sadrži maksimalno 200 riječi i maksimalno pet ključnih riječi (na hrvatskom i engleskom jeziku)
5) Za citiranje i popis literature koristi se APA standard (7th ed.)
6) Tablični i grafički prikazi izrađuju se i imenuju prema APA standardu (7th ed.)
7) Tekst se uređuje prema sljedećim postavkama:
    - Times New Roman, veličina 12
    - Prored (*Line Spacing*) je 1,5 u cijelom radu, ali u tablicama može biti jednostruk (*Single*)
    - Nisu potrebni prazni redci između poglavlja i potpoglavlja
    - Sve odlome valja uvući (koristeći *Tab*)
    - Tekst, tablične i grafičke prikaze treba poravnati s lijevom marginom stranice (*Align Left*)

Kontakti

Voditelj doktorskog studija
prof. dr. sc. Aleksandar Štulhofer
astulhof@ffzg.unizg.hr

Zamjenik voditelja doktorskog studija
prof. dr. sc. Dragan Bagić
dbagic@ffzg.unizg.hr

Koordinator doktorskog studija
doc. dr. sc. Goran Koletić
gkoletic@ffzg.unizg.hr